

Dystonia – Podstawowe Informacje Dla Pacjentów

CO TO JEST DYSTONIA?

Dystonia jest chorobą neurologiczną, w której obserwuje się mimowolne skurcze mięśni, prowadzące do skręcania i wyginania różnych części ciała, przez co przyjmują one nienaturalną pozycję. Choroba może obejmować wiele okolic ciała (tzw. dystonia uogólniona) lub może dotyczyć tylko jednej okolicy (tzw. dystonia ogniskowa). Najczęstsze rodzaje dystonii to:

- dystonia szyjna (kręćz karku) – w której dochodzi do mimowolnych skurczów mięśni szyi, co powoduje jej nienaturalne skręcanie, wykręcanie i obracanie głowy, często współwystępujące z drżeniem.
- kurcz powiek (blepharospasm) - w którym obserwuje się skurcze mięśni górnej połowy twarzy, prowadzące do nadmiernego, mimowolnego mrugania lub zaciskania powiek. Jeżeli kurcz powiek współwystępuje ze skurczami dolnej połowy twarzy, wówczas mówimy o zespole Meigera. Jeżeli procesem chorobowym objęta jest również żuchwa i/lub język wówczas mówi się o dystonii żuchwowo-językowej.
- dystonia krtani – to odmiana dystonii, w której dochodzi do mimowolnego skurczu mięśni krtani, skutkującego przytłumionym i napiętym głosem.
- dystonia zadaniowa – powstają na skutek częstego powtarzania tej samej czynności np. pisania (kurcz pisarski) lub grania na instrumencie muzycznym (dystonia muzyków)
- dystonia uogólniona – jest rodzajem dystonii, w którym mimowolne skurcze mięśni obejmują niemal wszystkie części ciała (głównie tułów i kończyny). Ten rodzaj dystonii często rozpoczyna się w dzieciństwie.

JAKA JEST PRZYCZYNA DYSTONII?

W większości przypadków przyczyna dystonii pozostaje nieznana. Spośród znanych czynników wywołujących chorobę wymienia się uwarunkowania genetyczne, przebyty uraz głowy oraz infekcje mózgu. Dystonia może także być skutkiem toksycznego działania leków lub substancji chemicznych. Niekiedy pojawia się skutek często powtarzanej tej samej czynności (dystonia zadaniowa - patrz wyżej).

W JAKI SPOSÓB DIAGNOZUJE SIĘ DYSTONIĘ?

Rozpoznanie choroby opiera się na badaniu neurologicznym wykonywanym przez specjalistę z zakresu chorób pozapiramidowych. W niektórych przypadkach konieczne jest wykonanie dodatkowych badań laboratoryjnych lub

neuroobrazowych (tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny głowy). Dla prawidłowego rozpoznania konieczne jest także przeprowadzenie wywiadu lekarskiego obejmującego pytania o:

- wiek, w którym pojawiły się pierwsze objawy dystonii
- okolicę ciała objętą dystonią
- czy objawy wystąpiły nagle czy też narastały w czasie
- czy współwystępują inne objawy lub inne choroby

Ze względu na złożoność choroby u wielu pacjentów postawienie prawidłowej diagnozy bywa bardzo trudne, a czasem niemożliwe. Niekiedy zdarzają się również błędne rozpoznania. Jeżeli pacjent z łagodną postacią dystonii nie trafi pod opiekę specjalisty z zakresu chorób pozapiramidowych, wówczas może nie zostać prawidłowo zdiagnozowany.

CZY ISTNIEJE LECZENIE ?

Jeżeli lekarz zdiagnozuje przyczynę choroby wówczas może zaproponować leczenie przyczynowe. Jeżeli jednak przyczyna pozostaje nieznana, wówczas stosuje się leki objawowe, które jedynie zmniejszają objawy choroby i przynoszą krótkotrwałą ulgę. Należą do nich:

- leki antycholinergiczne
- benzodiazepiny
- baklofen
- leki rozluźniające mięśnie

Leczenie dystonii często dobierane jest metodą prób i błędów, uwzględniając korzyści płynące z przyjmowania leków oraz ich działania uboczne. W leczeniu można również stosować toksynę botulinową. Lek ten zmniejsza napięcie mięśni, powodując ich rozluźnienie. Efekt ten jest jednak przemijający i dlatego konieczne jest okresowe powtarzanie zabiegu ostrzyknięcia (zwykle 3 – 4 razy do roku). Leczenie powinno być prowadzone przez doświadczonego lekarza.

W przypadku, gdy leczenie lekami doustnymi lub podawanie toksyny botulinowej nie przynoszą efektu, należy rozważyć leczenie operacyjne.

CZEGO MOGĘ SIĘ SPODZIEWAĆ ŻYJĄC Z DYSTONIĄ?

Zwykle objawy dystonii narastają w ciągu kilku miesięcy do kilku lat. Po tym okresie zwykle nie dochodzi do nasilenia i rozprzestrzenienia objawów choroby, jednak niekiedy dystonia stopniowo obejmuje inne okolice ciała lub pojawiają się dodatkowe objawy neurologiczne.